

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus

2026 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. VK-783

**2026 M. PAKARTOTINĖS SESIJOS LENKŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR
LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINĖS
UŽDUOTIES MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Klausimo Nr.	Atsakymas	Vertinimo kriterijai	Taškai
I DALIS KLAUSOMO TEKSTO SUPRATIMAS (8 TAŠKAI)			
1.	Grała w filmie i w spektaklu w reżyserii Konwickiego. Była świadkiem jego dyskusji z innymi twórcami.	1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	1
2.	Poczuła się niezwykle wyróżniona.	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
3.	dokładny przygotowany	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą	2
4.	<i>Oni rozmawiali [...] niby tak trochę żartując, docinając sobie, ale tak życzliwie.</i>	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
5.	Konwicki był dużym autorytetem dla grających u niego aktorów.	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
6.	Powtórzenie – ponieważ parokrotnie jest użyte to samo połączenie wyrazowe.	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	2
II DALIS SKAITOMO TEKSTO SUPRATIMAS (16 TAŠKŲ)			
7.	Obaj pisarze uczęszczali do tej samej szkoły w Wilnie. Konwicki utrzymywał kontakty z bratem Czesława Miłosza.	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	2
8.	na Suwalszczyźnie w Ameryce	1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	1
9.	<i>[...] przyjęta przez reżysera metoda od początku opierała się na dwóch pozornie sprzecznych dążeniach: „dochowaniu wierności oryginałowi, ale i dokonaniu twórczej zdrady”</i> <i>Konwicki wyeksponował to, co być może Miłosz chciał zatrzeć – autobiografizm.</i>	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	2

Klausimo Nr.	Atsakymas	Vertinimo kriterijai	Taškai
10.	Konwicki uważał, że piękny krajobraz nie wystarczy, by stworzyć ciekawy film. – PRAWDA Dla uzyskania pogodnego nastroju większość scen kręcono w pełnym słońcu. – FAŁSZ W filmie połączono elementy chrześcijańskie i pogańskie. – PRAWDA Miłosz uważał, że <i>Dolinę Issy</i> jest łatwo przenieść na ekran. – FAŁSZ	2 taškai už 4–3 teisingus atsakymus. 1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	2
11.	Skupienie się na nastroju i stronie wizualnej filmu.	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
12.	Świat pełen pogańskich obyczajów i dziwnych wierzeń.	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
13.	powieść eseje wiersze	2 taškai už 3 teisingus atsakymus. 1 tašką už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	2
14.	styl artystyczny styl potoczny	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	2
15.	Jerzy Łukaszewicz – Autor zdjęć i montażu. Zygmunt Konieczny – Autor muzyki do filmu.	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	2
16.	W filmie dominują przykre i bolesne przeżycia z przeszłości.	1 taškas už teisingą atsakymą.	1
III DALIS TEKSTO KŪRIMAS (16 TAŠKŲ)			
17.	Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> Eliza Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>	1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	1
18.	Które dzieła literatury polskiej ukazują wyidealizowany obraz pracy na roli ? – Wykonywanie robót w polu. Przeżycie czytelnicze jako doświadczenie kształtujące człowieka . – Wydarzenie mające wpływ na osobowość. Człowiek w poszukiwaniu prawdy o sobie . – Zrozumienie własnych wad i zalet.	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	3
19.	Taką bohaterką jest Justyna Orzelska z powieści Orzeszkowej <i>Nad Niemnem</i> .	Po 1 tašką už kiekvieną teisingą atsakymą.	3

Klausimo Nr.	Atsakymas	Vertinimo kriterijai	Taškai
	Jest skromna, ale potrafi walczyć o swoje poglądy i kieruje się własnymi zasadami. W ten sposób odnajduje własną ścieżkę życia.		
20.	zadebiutował zrealizowany sfilmował akcja	2 taškai už 4–3 teisingus atsakymus. 1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	2
21.	Dwór polski – ostoją patriotyzmu i narodowych tradycji. – <i>Wpadam do Soplicowa jak w centrum polszczyzny</i> (A. Mickiewicz) Czy znane Ci utwory literatury polskiej potwierdzają zachwyt romantyka nad wiejską idyllą? – <i>Wieś!... to me życie, to podarunek boży!</i> (C. K. Norwid) Losy emigrantów w wybranych utworach literatury polskiej. – <i>Razem będziemy nie mieć domu</i> (K. Wierzyński) Postawy bohaterów literackich w trudnych sytuacjach – miarą ich wewnętrznej siły. – <i>Człowiek nie wybiera sytuacji, ale musi jej sprostać</i> (A. Szczypiorski)	2 taškai už 4–3 teisingus atsakymus. 1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	2
22.	swoich ale też mu ona Jej w którym oraz obok	4 taškai už 8–7 teisingus atsakymus. 3 taškai už 6–5 teisingus atsakymus. 2 taškai už 4–3 teisingus atsakymus. 1 taškas už 2 teisingus atsakymus. 0 taškų už 1–0 teisingų atsakymų.	4
23.	Uczucia przeżywane w młodości są intensywne, ale krótkotrwałe	1 taškas už teisingą atsakymą.	1

Iš viso – 40 taškų.

Klausomo teksto transkripcija

Jacek Wakar Dobry wieczór. Dziś do godziny 19 w audycji „O wszystkim z kulturą” rozmawiać będziemy o kinie Tadeusza Konwickiego. A będziemy rozmawiali z jego aktorami, panią Ewą Wiśniewską. Dobry wieczór...

Ewa Wiśniewska Dobry wieczór.

JW ... i Arturem Żmijewskim...

Artur Żmijewski Dobry wieczór.

JW Ja myślę, że artyści, którzy zetknęli się w pracy z Tadeuszem Konwickim, niezależnie od tego, czy to było jedno spotkanie, czy więcej spotkań, czy to było spotkanie tylko na planie filmowym, czy tak jak miała szczęście pani Ewa Wiśniewska również w teatrze, co jest ewenementem, no bo on wyreżyserował jeden spektakl teatralny, tworzyli z nim pewnego rodzaju rodzinę. My wszyscy w jakimś stopniu, co uświadomiliśmy sobie, szczególnie wtedy, kiedy go zabrakło, czuliśmy z nim szczególne powinowactwo. Czy jest to zgodne... Pani Ewa Wiśniewska.

EW Absolutnie się z tym zgadzam, z tym, że ja powinowactwo ciągnę już tak mniej więcej 40 lat, dlatego, że kiedyś miałam tę przyjemność być dopuszczoną do stolika Tadeusza Konwickiego i Dygata w SPATiFie. Zostałam, że tak powiem uszlachcona tym, że zostałam zaproszona do tego stolika i mogłam się cudownym ich rozmowom przysłuchiwać. A oprócz tego w pracy oczywiście.

JW „Dolina Issy”.

EW „Dolina Issy”. A właśnie chciałam zrobić mały wtęt, dlatego, że normalnie dla mnie zawsze straszliwym przeżyciem było to, że na przykład w filmach różnych wstawano się o godzinie szóstej, charakteryzacja, potem wywiezienie na plan w plener, gdzie się siedziało na przyzbie u kogoś przy chacie albo na kamieniu, bo nie było cateringu, więc nie było się gdzie podziać. Po czym o godzinie mniej więcej ósmej zjeżdżał twórca reżyser z twórcą operatorem i szli gdzieś w krzaki namawiać się, co będą właściwie robić, jak to ujęcie będzie miało wyglądać. Natomiast u Tadeusza, Jurek Łukaszewicz i Tadeusz mieli opracowane i wyrysowane wszystkie ujęcia, które miały być danego dnia robione. To było przygotowane. To nie było męki twórczej na naszych oczach, tylko...

JW Jerzy Łukaszewicz, czyli operator.

EW Operator. I to wszystko było tak, jak oni tę wizję danej sceny mieli jakby w swoim rozumie. Był precyzyjny niesłuchanie na planie, nierozklekotany, nierozbiegany myślowo. Wiedział, co chce pokazać i jak chce pokazać. Byłam oczarowana tym.

AŻ Kontakt z panem Tadeuszem był taki niezwykle prosty. On był taki bardzo, z jednej strony magiczny, wciągający, bo on był człowiekiem, który przyciągał niezwykle uwagę w rozmowie, ale było w nim coś takiego, nie było ograniczeń, tak? Dzieliła nas przecież dosyć duża różnica wieku, prawda. Ja byłam niezwykle młodym człowiekiem, on był utytułowanym i literatem, i reżyserem, ale był przede wszystkim niezwykle ciepłym i takim wewnętrznie uśmiechniętym człowiekiem. Ja mam wrażenie, że ma ogromne znaczenie miejsce jego urodzenia, ogromne znaczenie to, jaki życiorys.

EW On miał taką rozległą i duszę, i sposób mówienia. Pięknie mówił „Wilejka”, prawda, tak przeciągał to, troszke tak.

AŻ On się składał z tego sentymentu, który wyniósł z miejsca urodzenia i z miejsca...

EW I który w nim siedział cały czas.

AŻ W nim siedziało przecież niezwykle, to widać przecież w „Dolinie Issy”, to też widać. To w każdym fragmencie, że tak powiem, jego życia to widać, jego twórczości. A z drugiej strony taka potoczność jakaś w nim była. Ja miałam to wielkie szczęście, miałam wielką przyjemność po kilku latach jeszcze spotkać się przy okazji pewnej realizacji, której reżyserem był Dudek Dziewoński, u niego w domu z Tadeuszem Konwickim.

EW Oni bardzo się przyjaźnili przecież.

AŻ Oni się bardzo przyjaźnili i muszę powiedzieć, że to jest niezwykła atmosfera tego spotkania, jak oni we dwóch siedzieli na kanapie i na fotelu obok siebie. Oni rozmawiali niby tak żartobliwie, niby tak trochę żartując, docinając sobie, ale tak życzliwie bardzo, a jednocześnie mnóstwo mądrych rzeczy tam się wyczytywało pomiędzy słowami. Bo oni byli, wbrew temu, że byli ludźmi niezwykle pogodnymi, to byli też bardzo poważnymi ludźmi. I Tadeusz Konwicki myślę, że to też jest ta właśnie magia, którą miało to pokolenie, które właściwie odchodzi. Dzisiejszy świat ma inny rytm. W dzisiejszym świecie tempo jest niezwykle wielkie. A Tadeusz Konwicki ze wszystkimi przyjaciółmi, ze wszystkimi aktorami pozwalał sobie na to, żeby mieć czas.

JW Wyczuwało się ten jego wileński, litewski charakter, to, że mówił o sobie chytry Litwin przecież.

EW Tak, ale możliwe, że on tak siebie sam nazywał, natomiast on był takim cudownym oddechem, trudno nazwać, człowiek oddech, nostalgiczny oddech za..., tęsknota za czymś, czego już nie jest w stanie mieć nigdy, prawda?

AŻ Ale może dlatego, przepraszam, że rozumiał więcej, dlatego, że rozumiał więcej, bo to utracił, pewnie to ...

EW Tak, tak, tak, masz rację.

AŻ Mogę się mylić, ale mam wrażenie, że zaczynam rozumieć ten inny świat, z którego on wyszedł, i ten inny świat, do którego tęsknił. Oni utracili coś bezpowrotnie i pewnie dlatego on mówił o sobie, że jest chytrym lisem, dlatego, że rozumiał więcej.